

[Hauch.]

niveauet; det ville måske nok være bedre at lægge dem i de kommuner, der har opgaverne, der skal løses. Det er jo nemlig sådan, at de kommuner, der får de store opgaver at løse, formentlig også er de kommuner, hvor pengene vil blive opkrævet, hvorimod der ikke bliver tale om så store afgifter i de i forvejen omtrent udbyggede kommuner. Men jeg forstår på den fg. finansministers fremsættelse, at detaljerne er han rede til at drøfte i det kommende udvalg.

På mit partis vegne kan jeg anbefale princippet i lovforslaget og anbefale en positiv og hurtig udvalgsbehandling, ligesom jeg kan anbefale de to konsekvenslovforslag, som er til behandling samtidig hermed.

Niels Helveg Petersen: Det lovforslag om frigørelsesafgift, som her er til behandling, skal ses i nær sammenhæng både med lovforslaget om by- og landzoner, lovforslaget om tilbudspligt og lovforslaget om ændrede vurderingsregler. Disse 4 love tilsammen udgør et hele, som tilvejebringer en samlet løsning på nogle af de mest påtrængende jordpolitiske problemer, som i en årrække har ligget urørt, og disse 4 love er i god overensstemmelse med den principielle målsætning for jordlovsreformen, som der mere udførligt er redegjort for i bemærkningerne til lovforslaget om by- og landzoner, og som jeg helt kan tilslutte mig.

Efter det radikale venstres opfattelse skabes der igennem disse love et meget stort fremskridt for den fremtidige planlægning af jords og arealers anvendelse, og der skabes samtidig instrumenter til at lægge bremsen på jordprisstigninger og på jordspekulation.

Ved det foreliggende lovforslag om frigørelsesafgiften gennemføres regler, der indrager til samfundet en væsentlig del af de stigninger, der fremkommer ved jords overgang fra landzone til byzone, det vil sige fra én anvendelse til en anden. Lovforslagets bestemmelser må specielt ses i sammenhæng med zonelovens § 12, hvorefter der ved pålæg af det evigtvarende landzonebånd kan

blive tale om i visse tilfælde at yde erstatning til jordejere, der ved by- og landzone-loven afskæres fra en økonomisk udnyttelse af deres ejendom, som de havde berettigede forventninger om. Og når man i denne lov om by- og landzoner fra samfundets side principielt anerkender erstatningspligten i disse tilfælde, hvor dispositionsfriheden indsnævres, så er det logisk, at samfundet omvendt har krav på en væsentlig del af den værdistigning, der fremkommer, når båndene løsnes og dispositionsfriheden udvides, og ved overgang til byzone hæves jo forpligtelsen til at søge tilladelse til bebyggelse.

Efter det radikale venstres opfattelse har samfundet for så vidt allerede ud fra andre synspunkter en ret til at inddrage dele af de værdistigninger, som samfundets udvikling medfører, men sammenhængen med zonelovens § 12 etablerer efter vor opfattelse en ny og selvstændig begrundelse for en delvis inddragelse af værdistigningerne.

Frigørelsesafgiften i den her foreslåede form forekommer det radikale venstre at være en overordentlig brugbar løsning og et betydningsfuldt fremskridt, men repræsenterer på den anden side ikke virkeliggørelsen af nogen radikal ønskedrøm for løsningen af disse spørgsmål. I overensstemmelse med mit partis vedtagelser og programpunkter vil jeg gerne fremhæve, at det principielt rigtigste efter vor opfattelse er offentlig overtagelse af al jord, der overgår fra land- til byzone. Men vi er rede til at acceptere det, der er mindre end fuldkomment, hvor der i øvrigt er tale om et meget klart fremskridt i en logisk helhed, og det er der tale om med det foreliggende forslag — i overensstemmelse med zoneloven og loven om tilbudspligt.

Kort kan frigørelsesafgiften karakteriseres som en særlig, og en særlig stærk, form for kapitalvindingsafgift, der sætter ind i de tilfælde, hvor jord overgår fra land- til byzone. Hvor frigørelsesafgiften derfor får virkning, gælder ikke kapitalvindingsafgiften, altså den særlige indkomstskat. Systemet for frigørelsesafgiften går i øvrigt i korthed ud på,